

หัวข้อวิจัย	ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเอง กรณีศึกษา ชุมชนต้นแบบในแถบภาคกลาง
ชื่อผู้วิจัย	ดร. เขมภักดิ์ เย็นเปี่ยม
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ที่ปรึกษางานวิจัย	รศ.ดร.สุเทพ เชาวลิต
ทำการวิจัยปี	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเอง โดยทำการศึกษาผลกระทบใน 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของชุมชนต้นแบบในแถบภาคกลางประกอบด้วย 4 ตำบล ได้แก่ ตำบล ประดู่เย็น อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง และ ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้จากการสำรวจข้อมูล จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ชุมชนต้นแบบในการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง ทั้งหมด 4 ตำบล จำนวนทั้งสิ้น 1,487 คน แบ่งเป็น ตำบลประดู่เย็น อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี มีจำนวน 378 คน ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มีจำนวน 375 คน ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง มีจำนวน 359 คน และ ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 375 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโดยบังเอิญ (Accidental Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น 0.9325 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับ แกนนำในการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง จำนวน 4 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน และผู้นำกลุ่มอาชีพ จำนวน 4 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของชุมชนต้นแบบในแถบภาคกลางทั้ง 4 ตำบล ในภาพรวม พบว่า ตำบลบางเจ้าฉ่าได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนอยู่ในระดับมากเพียงตำบลเดียว โดยอีกสามตำบลได้รับผลกระทบจากการ

ดำเนินงานตามแผนชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกตำบลได้รับผลกระทบด้านการเมือง เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ผลกระทบทางด้านสังคม และผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เป็นลำดับสุดท้าย

This document was created using
Smart PDF Creator
To remove this message purchase the
product at www.SmartPDFCreator.com

Research Title	Impact of Self-Reliant Community Plan Implementation : A Case of Original Model Communities in Central Region, Thailand
Researcher Name	Dr. Khemapat Yenpiam
Major	Community Development
Institute	Rajabhat Suan Dusit Institute
Research Advisor	Assoc.Prof.Sutep Chaovalit
Research Year	2007

Abstract

The purpose of this research is to study the impact of self-reliant community plan implementation focusing on a case of original model communities in central region. The study deal with effects of self-reliant community plan performance on 3 aspects : economic, social and political of original model communities in central region comprising Praduyuen Sub-district, Lansak District, Uthaithani Province, Huapai Sub-District, Muang District, Singburi, Bangchaocha Sub-district, Phothong District, Angthong Province and Ladbualuang Sub-District, Prayabunlue District, Ayudthaya Province.

Data were collected by surveying a sample of 1,487 people in four sub-districts which comprised 378 people in Praduyuen Sub-district, Lansak District, Uthaithani, 375 people in Huapai Sub-District, Muang District, Singburi, 359 people in Bangchaocha Sub-district, Phothong District, Angthon and 375 people in Ladbualuang Sub-District, Prayabunlue District, Ayudthaya Province. Using Accidental Selection. The questionnaire with 5 levels was designed to collect data. The reliability was 0.9325 percentage. Data was statistically analyzed through percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.). Aside from that, researcher used in-depth interview with 4 leaders of self-reliant community planning, 4 village headmen, 4 local organization administrators and 4 leaders of career groups.

The overall result of the impact of self-reliant community plan implementation on three aspects of original model communities in central region revealed that Bangchaocha was at high level. While the other three Tambons consist of Huapai, Praduyuen and Prayabunlue were all moderate level. The ranking of three aspects could be ranked that political aspect was ranked first, followed by social aspect and economic aspect respectively.

This document was created using
Smart PDF Creator

To remove this message purchase the
product at www.SmartPDFCreator.com

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยให้แก่ทางมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่องค์ความรู้ของงานวิจัยเรื่องนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เชาวลิทที่ให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยจนเป็นผลสำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี องค์การบริหารส่วนตำบลหัวฝาย อำเภอมะนัง จังหวัดสิงห์บุรี องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง กำนันสุรินทร์ นิลเลิศ แกนนำเครือข่ายแผนแม่บทชุมชน 4 ภาค และแกนนำจัดทำแผนชุมชนตำบลบางเจ้าฉ่า องค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายพงษ์เทพ รุ่งเรือง พัฒนาการอำเภอลาดบัวหลวง และนักพัฒนาการอำเภอลาดบัวหลวงทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ชี้แนะให้เห็นช่องทางในการเก็บข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเข้าไปสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ แกนนำการจัดทำแผนชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำกลุ่มอาชีพ และชาวบ้าน ทั้ง 4 ตำบล ที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จนทำให้ผู้วิจัยเกิดความเข้าใจและมีองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มากขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัยในการแจกแบบสอบถามกับชาวบ้าน ทั้ง 4 ตำบล จนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยได้เป็นผลสำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และผู้สนับสนุนที่ไม่ได้เอ่ยนามทุกท่าน ที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ไว้ ณ โอกาสนี้

ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม

ผู้วิจัย

ปี พ.ศ. 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญแผนภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.3 ขอบเขตการของการวิจัย	6
1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1.1 ทฤษฎีการพึ่งพาตนเอง	9
2.1.2 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	10
2.1.3 แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	27
2.1.4 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม	38
2.1.5 แนวคิดประชาสังคม	48
2.1.6 แนวคิดทุนทางสังคม	53
2.1.7 แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง	55
2.1.8 การจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง	68
2.1.9 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนต้นแบบในแถบภาคกลาง	76
2.1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	90
2.3 นิยามปฏิบัติการ	91
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	87
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	87
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	89
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม	93
4.2 ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเอง	95
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	114
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
5.1 สรุปผล	117
5.2 อภิปรายผล	123
5.3 ข้อเสนอแนะ	131
เอกสารอ้างอิง	133
ภาคผนวก	143
ผนวก ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	144
ผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	145

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
ก	เครือข่ายที่ดำเนินการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง	5
1	จำนวนร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม	93
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน	95
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอุทัยธานี ด้านเศรษฐกิจ	96
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอุทัยธานี ด้านสังคม	97
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอุทัยธานี ด้านการเมือง	98
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยรวมและรายด้าน	99
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านเศรษฐกิจ	100
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสังคม	101
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการเมือง	102
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลประดู่ยืน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมและรายด้าน	104
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชนพึ่งตนเองของตำบลประดู่ยืน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ด้านเศรษฐกิจ	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชน	
106	พืงตนเองของตำบลประคูน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ด้านสังคม	
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชน	108
	พืงตนเองของตำบลประคูน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ด้านการเมือง	
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชน	109
	พืงตนเองของตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	โดยรวมและรายด้าน	
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชน	109
	พืงตนเองของตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ด้านเศรษฐกิจ	
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชน	111
	พืงตนเองของตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ด้านสังคม	
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนชุมชน	112
	พืงตนเองของตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ด้านการเมือง	
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการดำเนินงาน	114
	ตามแผนชุมชนพืงตนเองโดยรวมและรายด้านของ 4 ตำบล	

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	
30		
2	แนวคิดในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	34
3	ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน	35
4	ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน	36
5	ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเอง	37
6	กรอบแนวคิดในการวิจัย	90